

МОДУЛЬ 3

1. Виразення ознаки особи або предмета. Уживання прикметника:
а) рід (чоловічий, жіночий, середній); б) число (однина, множина), в) називний відмінок (*який? яка? яке? які?*).
2. Рахування від 1 до 10. Прості кількісні числівники (1-10). Виразення ознаки предмета за порядком. Уживання простих порядкових числівників (*який? яка? яке? які?*).
3. Виразення дії, що відбувалася раніше. Уживання дієслова в минулому часі (*що робив? що робила? що робили?*).
4. Уживання складних речень зі словами *який, яка, яке, які, що*.
5. Текст «Робочий день».

Повторення вивченого

1. а) Прочитайте діалоги.

- 1) – Хто там працює?
– Там працюють студенти й викладач.
- 3) – Тут працює секретар?
– Так, тут працює секретар.
- 5) – Ви знаєте, що робить Андрій?
– Так, знаю, він читає.

- 2) – Що тут лежить?
– Тут лежать підручник і зошити.
- 4) – Словник і журнал лежать там?
– Так, словник і журнал лежать там.
- 6) – Ти знаєш, що робить Оксана зараз?
– Так, знаю, вона пише.

б) Складіть діалоги за зразком.

2. Прочитайте слова. Поділіть їх на склади.

Навчання, олівець, ліжка, люстерко, музей, оголошення, підручник, родина, сестра, словник, стілець, Україна, фото, чоловік, шафа, факультет, деканат, перекладач, документ.

3. Прочитайте слова. Поставте наголоси.

Комп'ютер, країна, магнітофон, столиця, телефон, декан, факультет, секретар, розклад, бібліотека, бібліотекар, паспорт, телевізор, їдальня, університет, магазин.

4. а) Напишіть іменники за зразком:

Ч.р.: товариш ... Ж.р.: дошка ... С.р.: вікно ...

Дніпро, дошка, магазин, море, дочка, товариш, музика, слово, студент, студентка, телевізор, аудиторія, батько, гуртожиток, університет, їдальня, жінка, журнал, кабінет, комп'ютер, країна, літак, потяг, музей, олівець, підручник, родина, сестра, словник, стілець, квиток, чоловік, шафа, декан, факультет, секретар, перекладач, бібліотека, вікно, документ, паспорт.

б) Прочитайте написані слова.

5. Утворіть множину іменників. Прочитайте їх.

Дошка, дочка, зошит, кімната, книжка, магазин, людина, море, подруга, ручка, слово, студент, телевізор, товариш, дитина, університет, зала, аудиторія, гуртожиток, їдальня, жінка, журнал, кабінет, комп'ютер, країна, ліжка, магнітофон, музей, олівець, підручник, сестра, словник, стілець, каса, чоловік, шафа, факультет, секретар, перекладач, бібліотека, документ.

6. Прочитайте речення. Замініть іменники займенниками за зразком. *Викладач запитує. – Він запитує.*

1. Оголошення висить. 2. Дочка говорить. 3. Зошит лежить. 4. Книжки лежать. 5. Подруга читає. 6. Студент запитує. 7. Студентка повторює. 8. Товариш працює. 9. Батько пише. 10. Жінка відповідає. 11. Стільці стоять. 12. Мапи висять.

7. Прочитайте речення. Поставте питання до виділених слів.

1. Студент слухає. 2. Студентка запитує. 3. Викладач відповідає. 4. Секретар працює. 5. Перекладач пише. 6. Товариші повторюють. 7. Декан працює. 8. Шафи стоять. 9. Оголошення висить. 10. Квиток лежить.

8. Прочитайте речення. Поставте питання до Р.

1. Викладач запитує. 2. Декан пише. 3. Секретар запитує. 4. Бібліотекар відповідає. 5. Я слухаю. 6. Ми повторюємо. 7. Він читає. 8. Вона пише. 9. Вони говорять. 10. Діти сидять.

9. Напишіть дієслова в початковій формі.

Пишу, читає, розуміють, запитуємо, відповідає, працює, слухають, знає, живуть, вивчаємо, стоять, лежу, висить, сиджу, навчаємося, повторюємо.

10. Напишіть дієслово в потрібній формі.

1. Підручник (лежати). 2. Мапа (висіти). 3. Столи (стояти). 4. Студент (слухати). 5. Викладачі (відповідати). 6. Студентка (розуміти). 7. Товариші (писати). 8. Подруга (читати). 9. Комп'ютер (стояти). 10. Сумка (висіти).

11. Напишіть відповіді на питання.

1. Це місто. Що тут є? 2. Це університет. Хто тут працює? 3. Це факультет. Що є праворуч? Що є ліворуч? 4. Це аудиторія. Що тут стоїть? Хто тут сидить? 5. Це бібліотека. Що тут стоїть? Хто тут читає? 6. Це шафа. Що тут лежить? 7. Це кабінет. Хто тут працює? 8. Це стіл. Що тут лежить? 9. Це деканат. Хто тут пише?

12. Розкажіть про свій факультет.

Вираження ознаки предмета

Прикметник. Рід і число прикметника

Схарактеризувати предмет або особу можна за допомогою прикметника. Прикметник узгоджується з іменником у роді, числі й відмінку; відповідає на питання *Який? Яка? Яке?* (однина), *Які?* (множина).

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання прикметників і питання до них.

Це кімната. Тут стоїть *великий* стіл.

Який стіл стоїть тут?

Це аудиторія. Тут висить *велика* мапа.

Яка мапа висить тут?

Це кабінет. Тут є *велике* вікно.

Яке вікно є тут?

Це Україна. Тут є *великі* міста.

Які міста є тут?

Називний відмінок прикметника

Однина						Множина	
Чоловічий рід <i>Який?</i>		Жіночий рід <i>Яка?</i>		Середній рід <i>Яке?</i>		<i>Які?</i>	
Великий	-ий	Велика	-а	Велике	-е	Великі	-і
Синій	-ій	Синя	-я	Синє	-є	Сині	-і

1. Прочитайте й перекладіть нові прикметники.

Великий, малий, синій, іноземний, український, новий, старий, складний, гарний, чудовий.

2. Прочитайте словосполучення. Поставте питання до прикметників.

Велика країна, великий університет, велике море, великі кабінети, малий стілець, мала кімната, мале люстерко, малі діти, синій олівець, синя ручка, синє море, сині зошити, іноземний студент, іноземна країна, іноземне слово, іноземні люди, український словник, українська мова, українські викладачі, новий комп'ютер, нова студентка, нове оголошення, нові книжки, старий підручник, стара шафа, старе місто, старі телефони, складний текст, складна тема, складне речення, складні числа, гарний брат, гарна музика, гарне фото, чудові квіти.

3. Напишіть словосполучення, використавши слова в дужках.

Великий (будинок, аудиторія, вікно, міста).

Синій (олівець, ручка, море, зошити).

Малий (магнітофон, шафа, фото, олівці).

Іноземний (журнал, подруга, місто, товариші).

4. Напишіть словосполучення в множині.

Гарна подруга, новий товариш, складне слово, синя сумка, малий телефон, велика країна, український підручник, іноземний паспорт, мала дитина, старий будинок.

5. Напишіть відповіді на питання.

1. Який будинок? 2. Яка аудиторія? 3. Яке вікно? 4. Які міста? 5. Який олівець? 6. Яка ручка? 7. Яке море? 8. Які товариші? 9. Яке речення? 10. Яка родина? 11. Яке море? 12. Який телевизор? 13. Який урок? 14. Яка їдальня? 15. Яка музика? 16. Який гуртожиток?

Зверніть увагу, як можна запитати про ознаку особи або предмета.

Який це студент? Яка це студентка?

Які це студенти?

Який це будинок? Яка це аудиторія?

Яке це вікно?

Які це міста?

6. Запитайте про ознаку поданих предметів і осіб.

Це будинок. — ... це будинок? — Це великий будинок.

Це аудиторія. — ... це аудиторія? — Це велика аудиторія.

Це вікно. — ... це вікно? — Це велике вікно.

Це міста. — ... це міста? — Це великі міста.

Це олівець. — ... це олівець? — Це синій олівець.

Це ручка. — ... це ручка? — Це синя ручка.

Це студенти. — ... це студенти? — Це іноземні студенти.

7. Напишіть питальні речення за зразком. Це великий магазин. — Який це магазин?

1. Це українська книжка. 2. Це великий музей. 3. Це мала річка. 4. Це синя дошка. 5. Це іноземні телефони. 6. Це новий підручник. 7. Це старий чоловік. 8. Це гарна країна. 9. Це складний урок.

8. Напишіть питальні речення за зразком: Тут працює велика група. — Яка група працює тут?

1. Тут лежить великий словник. 2. Тут висить українська мапа. 3. Угорі висить велика лампа. 4. Там стоять малі столи. 5. Праворуч лежить синій зошит. 6. Ліворуч лежить іноземний журнал. 7. Тут живуть українські люди. 8. Тут працює новий секретар. 9. Тут сидить гарний студент. 10. Там стоять старі стільці.

Інтонація окличного речення – ІК – 5

↑ — —

— — ↑

↑ — — — ↑

↑ — — — ↑

Який великий університет!

Яка чудова погода!

Яке гарне місто!

Прочитайте речення, дотримуючись правильної інтонації.

1. Який гарний день! 2. Яка велика квартира! 3. Які гарні люди! 4. Який великий кабінет! 5. Яке старе місто! 6. Який чудовий комп'ютер! 7. Яке мале вікно! 8. Які гарні парки!

9. Напишіть речення, поставте потрібні прикметники: український, великий, новий, іноземний, синій, складний.

1. Це ... університет. 2. Тут ... аудиторія. 3. Праворуч стоїть ... стіл. 4. Тут лежить ... словник. 5. Ліворуч лежать ... ручки й олівці. 6. Тут сидять ... студенти. 7. ... викладач запитує. 8. Урок ...

Рахування від 1 до 10.

Уживання простих кількісних числівників.

Уживання простих порядкових числівників у ролі означення

(який? яка? яке? які?)

Кількісні числівники	Порядкові числівники			
скільки?	який?	яка?	яке?	які?
1 – один	перший	перша	перше	перші
2 – два	другий	друга	друге	другі
3 – три	третій	третя	третє	треті
4 – чотири	четвертий	четверта	четверте	четверті
5 – п'ять	п'ятий	п'ята	п'яте	п'яті
6 – шість	шостий	шоста	шосте	шості
7 – сім	сьомий	сьома	сьоме	сьомі
8 – вісім	восьмий	восьма	восьме	восьмі
9 – дев'ять	дев'ятий	дев'ята	дев'яте	дев'яті
10 – десять	десятий	десята	десяте	десяті

Прочитайте речення. Зверніть увагу на вживання кількісних і порядкових числівників.

1) Тут гуртожиток № 5. = Тут *п'ятий* гуртожиток.

2) Це кімната № 8. = Це *восьма* кімната.

3) Це будинок № 7. = Це *сьомий* будинок.

4) Це квартира № 10. = Це *десята* квартира.

5) Це кабінет № 6. = Це *шостий* кабінет.

6) Це аудиторія № 4. = Це *четверта* аудиторія.

Прочитайте діалоги, зверніть увагу на питання до порядкових числівників.

1) – Який це автобус?

2) – Яка це кімната?

3) – Яке це завдання?

– Це *сьомий* автобус.

– Це *шоста* кімната.

– Це *третє* завдання.

4) – Яка це сторінка?

5) – Яка це вправа?

6) – Яка це аудиторія?

– Це *десята* сторінка.

– Це *восьма* вправа.

– Це *дев'ята* аудиторія.

10. Дайте відповіді на питання.

1. Який це автобус? (9). 2. Яке це завдання? (2). 3. Яка це сторінка? (6). 4. Яка це вправа? (4).
5. Яка це кімната? (5). 6. Яка це аудиторія? (8). 7. Який це кабінет? (3). 8. Який це будинок? (10).

11. Прочитайте речення, зверніть увагу на назви днів тижня.

Тиждень:

Перший день – понеділок.

Другий день – вівторок.

Третій день – середа.

Четвертий день – четвер.

П'ятий день – п'ятниця.

Шостий день – субота.

Сьомий день – неділя.

12. Дайте відповіді на питання за зразком: Який перший день? – Перший день – понеділок.

1. Який другий день? 2. Який третій день? 3. Який четвертий день? 4. Який п'ятий день?
5. Який шостий день? 6. Який сьомий день?

! Запам'ятайте, як запитати про час:

Котра година?	Перша година.	13.00
	Друга година.	14.00

Вираження дії, що відбувалася раніше Уживання дієслова в минулому часі

Для вираження дії, що відбувалася раніше, уживаються дієслова минулого часу. Дієслова в минулому часі змінюються за родами. Вони утворюються від основи інфінітива за допомогою суфіксів -в- (ч.р.), -л- (ж.р., с.р., множина). Дієслова узгоджуються з іменниками в роді й числі, відповідають на питання: ч.р. – що робив?, ж.р. – що робила?, с.р. – що робило?, множина – що робили?

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання дієслів у минулому часі.

Сьогодні студент читав. Що робив студент сьогодні?

Учора він читав. Що робив він учора?

Сьогодні студентка писала. Що робила студентка сьогодні?

Учора вона писала. Що робила вона вчора?

Сьогодні іноземні студенти повторюють. Що роблять іноземні студенти сьогодні?

Учора вони повторювали. Що робили іноземні студенти вчора?

Інфінітив	Читати	Лежати
Чоловічий рід	чита + в = читав	лежа + в = лежав
Жіночий рід	чита + ла = читала	лежа + ла = лежала
Середній рід	чита + ло = читало	лежа + ло = лежало
Множина	чита + ли = читали	лежа + ли = лежали

! Зверніть увагу на минулий час дієслова бути:

(він) був, (вона) була, (воно) було, (вони) були.

! Зверніть увагу на вживання дієслова бути в теперішньому й минулому часі.

Запам'ятайте: форма дієслова бути в теперішньому часі (є) може не вживатися.

Сьогодні (є) понеділок. Учора був понеділок.

13. а) Напишіть дієслова в минулому часі.

Жити, працювати, стояти, лежати, сидіти, висіти, знати, слухати, повторювати, вивчати, писати, читати, говорити, запитувати, відповідати, розуміти, бути, робити.

б) Складіть речення з цими дієсловами минулого часу.

14. Додайте S. Запишіть речення за зразком. ... читав. – Студент читав.

1. ... працював. 2. ... говорили. 3. ... робив. 4. ... запитували. 5. ... стояла. 6. ... лежали. 7. ... сидів.
8. ... висіло. 9. ... слухав. 10. ... повторювали.

15. Закінчіть речення за зразком: Сьогодні студент повторює. Учора він не – Учора він не повторював.

1. Сьогодні батько працює. Учора він не 2. Сьогодні сестра знає. Учора вона не
3. Сьогодні товариш відповідає. Учора він не 4. Сьогодні студенти запитують. Учора вони не 5. Сьогодні секретар сидить тут. Учора він не ... тут. 6. Сьогодні перекладач працює там. Учора він не ... там. 7. Синій зошит лежить тут. Учора він не ... тут. 8. Українська мапа висить там. Учора вона не ... там.

16. Прочитайте діалоги, зверніть увагу на вживання заперечної частки **НЕ**.

1) – Ви вчора працювали?	2) – Ти сьогодні читав?
– Так, працювали.	– Так, читав.
3) – Ти вже писала?	4) – Він уже відповідав?
– Я ще не писала.	– Він ще не відповідав.

Зверніть увагу на питання до суб'єкта дії на позначення істоти або неістоти, а також на узгодження дієслів минулого часу зі словами *хто, що*.

Студент писав. →
Студентка писала. →
Студенти писали. →

Хто писав?

Підручник лежав. →
Книжка лежала. →
Люстерко лежало. →
Словники лежали. →

Що лежало?

17. Напишіть питання до S.

1. Син запитував. 2. Батько відповідав. 3. Сестра читала. 4. Велика шафа стояла праворуч.
5. Малий стіл стояв ліворуч. 6. Синя лампа висіла вгорі. 7. Учора студенти повторювали.
8. Українська абетка висіла ліворуч. 9. Нові ліжка стояли там. 10. Подруги говорили. 11. Учора ми працювали там.

18. Дайте відповіді на питання. Напишіть за зразком: *Що робив студент учора? – Учора він читав.*

1. Що робила студентка вчора? 2. Що робили студенти вчора? 3. Що робив викладач учора?
4. Що робив товариш учора? 5. Що робила подруга вчора? 6. Що робили брати вчора? 7. Що робив секретар учора? 8. Що робив бібліотекар учора? 9. Що робив декан учора?

19. Прочитайте діалоги. Запитайте своїх товаришів.

1) – Що Ви робили вчора?	5) – Що вони робили вчора?	8) – Що висіло ліворуч?
– Учора я працював.	– Учора вони повторювали.	– Ліворуч висіла мапа.
2) – Що ти робив учора?	6) – Що лежало тут?	9) – Що висіло вгорі?
– Учора я читав.	– Тут лежав телефон.	– Угорі висіла лампа.
3) – Що вона робила вчора?	7) – Що стояло там?	10) – Що стояло прямо?
– Учора вона писала.	– Там стояв телевізор.	– Прямо стояв стіл.
4) – Що він робив учора?		
– Учора він писав.		

Зверніть увагу на відповіді **так** (ствердження), **ні** (заперечення).

Теперішній час

Студент читає? – Так, він читає.
– Ні, він не читає.

Минулий час

Студент читав? – Так, він читав.
– Ні, він не читав.

20. Дайте відповіді в теперішньому й минулому часі. Напишіть за зразком: *Друг працює? – Так, він працює. / Ні, він не працює. Друг працював? – Так, він працював. / Ні, він не працював.*

1. Студент читає? 2. Студентка пише? 3. Марія відповідає? 4. Брати говорять? 5. Книжка лежить тут? 6. Оголошення висить там? 7. Сумка висить тут? 8. Ти слухаєш? 9. Лампа стоїть праворуч? 10. Крейда лежить тут? 11. Підручник, зошит і ручка лежать там? 12. Батьки працюють?

21. Замініть іменники займенниками. Напишіть речення за зразком: *Студентка писала. – Вона писала.*

1. Нові зошити лежали праворуч. 2. Книжка лежала ліворуч. 3. Викладач працював тут. 4. Марія запитувала. 5. Ахмед слухав. 6. Перекладач говорив. 7. Секретар розумів. 8. Бібліотекар читав. 9. Декан відповідав. 10. Комп'ютер стояв праворуч.

22. Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання слова *теж*.

1. Сьогодні студент читає. Учора він теж читав. 2. Сьогодні студентка пише. Учора вона теж писала. 3. Сьогодні Марія відповідала. Учора вона теж відповідала. 4. Сьогодні книжки лежать тут. Учора вони теж лежали тут. 5. Сьогодні квіти стоять там. Учора вони теж стояли там. 6. Сьогодні сумка висить там. Учора вона теж висіла там. 7. Сьогодні бібліотека працює. Учора вона теж працювала. 8. Сьогодні ми сидимо тут. Учора ми теж сиділи тут.

23. Допишіть друге речення зі словом *теж* за попереднім зразком.

1. Сьогодні Марія читає. 2. Сьогодні студенти слухають. 3. Сьогодні студент запитує. 4. Сьогодні викладач відповідає. 5. Сьогодні їдальня працює. 6. Сьогодні секретар пише. 7. Сьогодні шафа стоїть там. 8. Сьогодні олівці лежать тут.

Складні речення зі словами *який, яка, яке, які, що*

Студент знає. Це <i>новий</i> розклад.	Студент знає, <i>який</i> це розклад.
Викладач запитує. <i>Українська</i> абетка висить там.	Викладач запитує, <i>яка</i> абетка висить там.
Студентка розуміє. Це <i>іноземне</i> слово.	Студентка розуміє, <i>яке</i> це слово.
Товариш відповідає. <i>Нові</i> журнали лежать тут.	Товариш відповідає, <i>які</i> журнали лежать тут.
Олена знає. Андрій <i>читав</i> учора.	Олена знає, <i>що</i> робив Андрій учора.
	Олена знає, <i>що</i> Андрій читав учора.

24. Із двох простих речень утворіть одне складне.

1. Викладач запитує. Зараз Марія *читає*. 2. Бібліотекар відповідає. Це *новий* підручник. 3. Олена знала. Андрій *писав*. 4. Богдан не знав. *Українсько-англійський* словник лежав тут. 5. Студенти знають. Україна – *велика* країна. 6. Подруга запитувала. Це *українська* музика. 7. Ми знаємо. *Іноземні* студенти живуть там. 8. Брат відповідав. Учора він *працював*.

Текст «Робочий день»

1. Прочитайте, перекладіть і запишіть нові слова.

Удо́ма (вдо́ма), уранці́ (вранці́), уде́нь (вде́нь), увече́рі (ввече́рі), ха́рківський, націо́нальний, підгото́вчий, робо́чий, де́нь, метро́, банк, заня́ття (с.р.), учо́ра (вчо́ра), позавчо́ра, відпочива́ти, їсти, сніда́ти, обіда́ти, вече́ряти, готува́ти.

2. Прочитайте спільнокореневі слова.

Украї́на – украї́нський, Ки́їв – ки́ївський, Льві́в – льві́вський, Ха́рків – харкі́вський, готува́ти – підгото́вчий, ра́нок – уранці́, де́нь – уде́нь, ве́чір – увече́рі – вече́ряти.

! Зверніть увагу на словотвір прикметників:

Украї́н-а	украї́н-ськ-ий	Робо́т-а	робо́ч-ий	т // ч
Ки́їв	ки́їв-ськ-ий	Інозе́м-ець	інозе́м-н-ий	
Льві́в	льві́в-ськ-ий	Готув-а́ти	під-гото́в-ч-ий	у // о
Ха́рків	харкі́в-ськ-ий			

3. Прочитайте, запишіть і запам'ятайте дієвідмінювання нових дієслів:

Відпочивати, готувати, снідати, обідати, вечеряти, їсти.

! **Запам'ятайте.**

Їсти: я їм, ти їси, він (вона) їсть, ми їмо, ви їсте, вони їдять.

4. Напишіть дієслова із вправи № 3 в минулому часі за зразком: *Він запитував, вона запитувала, вони запитували.*

5. Напишіть прикметники в жіночому, середньому роді й у множині.

Харківський, національний, підготовчий, іноземний, український, робочий.

6. Поставте питання до виділених слів.

Харківська бібліотека, харківський музей, харківське метро, харківські університети, національний банк, національне питання, підготовчий факультет, робочий день, робочий кабінет, робочий телефон, робочі зошити, велика кімната, іноземний студент, український викладач, нова дошка, мала вправа, складне слово, перше заняття.

7. Упишіть S: викладач, абетка, секретар, книжки, стільці, група, подруга, студенти, викладач, мапа, студент.

1. ... стояв. 2. ... висіла. 3. ... працював. 4. ... лежали. 5. ... стояли. 6. ... працювала. 7. ... говорила. 8. ... писали. 9. ... запитував. 10. ... висіла. 11. ... відповідав.

8. Напишіть Р в минулому часі: працювати, стояти, лежати, висіти, слухати, сидіти, говорити.

1. Секретар, перекладач ... там. 2. Нові комп'ютери ... тут. 3. Старий паспорт ... ліворуч.
4. Новий розклад ... праворуч. 5. Велика шафа ... прямо. 6. Українські підручники ... тут.
7. Іноземний студент ... 8. Іноземні студенти ... тут. 9. Викладач ...

8. а) Прочитайте розклад занять.

1) 1. Українська мова.	2) 1. Англійська мова.
2. Математика.	2. Література.
3. Фізика.	3. Історія.
4. Хімія.	4. Географія.
5. Біологія.	5. Інформатика.

б) Дайте відповіді на питання.

1. Яке перше заняття? 2. Яке друге заняття? 3. Яке третє заняття? 4. Яке четверте заняття?
5. Яке п'яте заняття?

9. Прочитайте текст.

Робочий день

Це Харківський національний університет. Ось підготовчий факультет. Це аудиторія № 10. Тут працює група № 8.

Учора був понеділок. Перше заняття – українська мова. Це було складне заняття: був диктант, були нові українські слова, була нова тема. Викладач говорив, читав, писав. Іноземні студенти сиділи. Вони слухали, повторювали, писали, читали. Прямо висіла велика дошка. Тут лежала мала крєйда. Ліворуч висіла українська абетка.

Викладач запитував: – Що тут?

Марія відповідала:

– Тут літери, слова, речення.

Викладач запитував:

– Які тут літери, слова, речення?

Студенти відповідали:

– Тут українські літери, слова, речення.

Викладач запитував: – Що Ви робили вдома вчора вранці?

Студенти відповідали: – Уранці вдома ми снідали, читали, писали.

Викладач запитував: – Що Ви робили вдома учора вдень?

Студенти відповідали: – Удень ми обідали вдома.

Викладач запитував: – Що Ви робили вдома учора ввечері?

Студенти відповідали: – Ввечері вдома ми читали, писали, повторювали, готували й вечеряли.

Викладач запитував: – Ви знаєте, що робила Діана?

Студенти відповідали: – Так, знаємо, вона відпочивала.

Студенти запитували: – Що Ви робили учора?

Викладач відповідав: – Я працював.

10. Дайте відповіді на питання за текстом.

а) 1. Це університет. Який це університет? 2. Це факультет. Який це факультет? 3. Це аудиторія. Яка це аудиторія? 4. Яка група працює тут? 5. Який день був учора? 6. Яке заняття було перше? 7. Учора було заняття. Яке це було заняття? 8. Студенти сиділи. Які студенти сиділи? 9. Прямо висіла дошка. Яка дошка висіла прямо? 10. Тут лежала крейда. Яка крейда лежала тут? 11. Там слова. Які слова там? 12. Ліворуч висіла абетка. Яка абетка висіла ліворуч?

б) 1. Що робили студенти учора вранці? 2. Що робили студенти вчора вдень? 3. Що робили студенти учора ввечері? 4. Що робила Діана вчора? 5. Що робив викладач учора? 6. Що запитував викладач? 7. Що відповідали студенти?

11. Перекажіть текст.

Самостійна робота

1. Узгодьте прикметники з іменниками.

Новий: будинок, телевізор, подруга, ручка, місто, підручники.

Великий: університет, гуртожиток, кімната, їдальня, вікно, аудиторії.

Іноземний: студент, деканат, мова, книжка, слово, паспорти.

Гарний: товариш, комп'ютер, жінка, їжа, ліжко, музеї.

2. Напишіть речення в минулому часі.

1. Праворуч стоїть шафа. 2. Поряд висить фото. 3. Ліворуч стоїть стіл. 4. Прямо висить дошка. 5. Поряд висить таблиця. 6. Викладач пише. 7. Студент читає. 8. Батько працює. 9. Мама готує. 10. Я снідаю. 11. Він обідає. 12. Вона вечеряє. 13. Сестра відпочиває. 14. Магазин працює.

3. Напишіть, який день був учора.

1. Сьогодні понеділок. 2. Сьогодні вівторок. 3. Сьогодні середа. 4. Сьогодні четвер. 5. Сьогодні п'ятниця. 6. Сьогодні субота. 7. Сьогодні неділя.

4. Дайте відповіді на питання.

1. Це лікарня. Хто тут працює? 2. Це бібліотека. Хто тут читає? 3. Це деканат. Хто тут працює? 4. Це аудиторія. Хто тут сидить? 5. Це кімната. Хто тут живе? 6. Це будинок. Хто тут живе? 7. Це аудиторія. Що тут стоїть? Що тут висить? 8. Це кабінет. Що тут стоїть? 9. Це стіл. Що тут лежить? 10. Це магазин. Що тут є? 11. Це кімната. Що тут стоїть? 12. Це парк. Хто тут відпочиває? 13. Це їдальня. Хто тут снідає, обідає й вечеряє? 14. Це кухня. Хто тут готує?

5. Напишіть відповіді на питання в минулому часі.

1. Що робив викладач учора? 2. Що робили студенти учора вранці? 3. Що робили студенти учора вдень? 4. Що робили студенти учора ввечері? 5. Що робив брат удома? 6. Що робила сестра вдома? 7. Що робили товариші вдома?

6. а) Продієвідмінійте дієслова:

Відпочивати, їсти, снідати, обідати, вечеряти, готувати.

б) Складіть речення з цими дієсловами.

7. Напишіть інфінітив від дієслів минулого часу.

Жив, працювала, лежало, читали, писав, висіло, слухали, розумів, запитувала, відповідали, говорив, повторювала, вивчали, стояло, сидів, відпочивала, їв, снідала, обідали, вечеряв, готувала.

8. Напишіть закінчення.

Це українськ... столиця. Це українськ... студент. Львів – це українськ... місто. Тут живуть українськ... люди. Ось нов... секретар. Праворуч нов... бібліотека. Ліворуч висить нов... оголошення. Ось лежать нов... документи. Там стоїть стар... словник. Це складн... диктант. Там складн... вправа. Це складн... питання. Це складн... речення. Який гарн... студент! Яка гарн... подруга! Яке гарн... кафе! Які гарн... дівчата!

9. Скажіть, які заняття були вчора? Яке заняття було перше? Яке заняття було друге? Яке заняття було третє? Яке заняття було четверте? Яке заняття було п'яте?

10. а) Прочитайте діалоги, зверніть увагу на вживання заперечної частки НЕ.

1) – Ви вчора відпочивали?

– Так, відпочивали.

3) – Ти вже обідав?

– Я ще не обідав.

б) Складіть діалоги за зразком.

2) – Ти сьогодні снідав?

– Так, снідав.

4) – Він уже вечеряв?

– Він ще не вечеряв.

Ви вже знаєте!

1. Як схарактеризувати особу або предмет.

– Яка це ручка? – Це синя ручка.

– Який це олівець? – Це простий олівець.

– Яке це місто? – Це велике місто.

– Які це підручники? – Це українські підручники.

2. Як виголосити окличне речення.

– Яке гарне місто!

– Який гарний день!

3. Як рахувати від 1 до 10.

4. Як виразити ознаку предмета за порядком.

– Який це автобус?

– Це автобус № 5. = Це п'ятий автобус.

5. Як запитати й відповісти про дію, що відбувалася раніше.

– Що ти робив вчора?

– Вчора я працював.

6. Назви днів тижня.

7. Як описати розклад занять.

8. Як дати відповідь-заперечення під час перепитування.

– Студент писав? – Ні, він не писав.

9. Як дізнатися про поінформованість особи щодо ознаки предмета, щодо дії.

– Ви знаєте, який це університет? – Так, знаю. Це Харківський національний університет.

– Ви знаєте, який це будинок? – Так, знаю. Це будинок № 9. = Це дев'ятий будинок.

– Ти знаєш, що вчора робила Оксана? – Ні, не знаю.

10. Як описати свій робочий день.

МОДУЛЬ 4

1. Вираження належності певній особі предмета або особи. Уживання присвійних займенників:
а) рід (чоловічий – *чий?*, жіночий – *чия?*, середній – *чье?*); б) число (однина, множина – *чий?*);
в) називний відмінок.
2. Вказівка на особу чи предмет. Уживання вказівних займенників: а) рід (чоловічий, жіночий, середній);
б) число (однина, множина); в) називний відмінок (*який? яка? яке? які?*).
3. Вираження дії в майбутньому. Уживання дієслів майбутнього часу: проста і складна форми.
4. Уживання складних речень зі словами *чий, чия, чье, чиї, який, яка, яке, які, що*.
5. Рахування від 11 до 20. Уживання простих порядкових числівників.
6. Текст «Наш гуртожиток».

Повторення вивченого

1. а) Прочитайте діалоги.

1) – Який це університет?	5) – Який сьогодні день?
– Це Київський національний університет.	– Сьогодні вівторок.
2) – Який це факультет?	– Яке сьогодні число?
– Це підготовчий факультет.	– Сьогодні дев'яте число.
3) – Яка група працює тут?	6) – Який сьогодні розклад?
– Тут працює десята група.	– Перше заняття – українська мова, друге заняття – математика, третє заняття – фізика, четверте заняття – хімія.
4) – Що Ви робили вчора вдень?	7) – Ви відпочивали вчора?
– Я читав.	– Ні, ми не відпочивали.
– А Ви знаєте, що робила Олена?	– А що ви робили?
– Так, знаю, вона писала.	– Ми працювали.

б) Складіть діалоги за зразком.

2. Прочитайте словосполучення. Узгодьте прикметники з іменниками.

Робочий: зошит, аудиторія, місце, дні.

Львівський: університет, бібліотека, телебачення, музеї.

Синій: олівець, ручка, море, сумки.

Малий: гуртожиток, родина, ліжко, діти.

Український: словник, книжка, місто, товариші.

3. Напишіть відповіді на питання.

1. Які студенти сидять тут? (іноземний). 2. Який викладач запитував? (український). 3. Яка шафа стоїть ліворуч? (великий). 4. Який стіл стоїть праворуч? (старий). 5. Які підручники лежали тут? (новий). 6. Яка мапа висіла прямо? (малий). 7. Який товариш живе тут? (український). 8. Який день був учора? (робочий). 9. Який банк там? (національний). 10. Яка тема була вчора? (складний).

4. Складіть і напишіть речення в минулому часі за зразком. *Студент (читати) уранці. – Студент читав уранці.*

1. Студентка (писати) ввечері. 2. Брат (працювати) учора. 3. Підручники (лежати) ліворуч. 4. Секретар (слухати) уважно. 5. Оголошення (висіти) праворуч. 6. Декан (відповідати). 7. Перекладач (розуміти). 8. Комп'ютери (працювати) добре. 9. Товариші (снідати) разом.

5. Напишіть речення в минулому часі.

1. Сьогодні іноземні студенти працюють. 2. Сьогодні подруги відпочивають. 3. Тут лежить українська книжка. 4. Там висить велика мапа. 5. Ліворуч стоять нові будинки. 6. Праворуч лежать українські журнали. 7. Тут обідають брати. 8. Там висить новий розклад. 9. Тут живе сестра. 10. Секретар відповідає.

6. Запитайте у своїх друзів, що вони робили вчора.

7. Напишіть питання до S.

1. Учора я читав. 2. Сьогодні ми пишемо. 3. Секретар працює тут. 4. Український підручник лежав там. 5. Синя сумка висить тут. 6. Українська подруга живе там. 7. Іноземні студенти повторюють. 8. Гарна студентка відповідала. 9. Новий комп'ютер стояв ліворуч. 10. Родина вечеряла там.

8. Напишіть цифри словами за зразком: Це (5) автобус. – Це п'ятий автобус.

1. Це (10) лікарня. 2. Це (4) група. 3. Це (9) аудиторія. 4. Це (3) кімната. 5. Це (2) сторінка. 6. Це (7) заняття. 7. Це (8) вправа. 8. Це (6) гуртожиток.

9. Назвіть дні тижня.

10. а) Прочитайте діалоги.

1) – Ви снідали?

– Ні, ми ще не снідали.

2) – Це шостий автобус?

– Ні, це не шостий автобус.

Це восьмий автобус.

3) – Це десята аудиторія?

– Ні, це не десята аудиторія.

Це дев'ята аудиторія.

4) – Що ти робив учора?

– Учора я читав, писав, повторював.

– Ти відпочивав?

– Ні, я не відпочивав.

5) – Сьогодні п'яте число?

– Ні, сьогодні восьме число.

б) Замініть відповіді-заперечення на відповіді-ствердження.

11. Розкажіть про свій робочий день.

Виразення належності особи або предмета.

Присвійні займенники

Належність особи або предмета певній особі виражається присвійними займенниками. Вони відповідають на питання *чий? чия? чие? чий?* Присвійні займенники *мій, твій, наш, ваш, їхній* узгоджуються з іменниками в роді, числі й відмінку. Присвійні займенники *його, її* не змінюються.

Прочитайте, зверніть увагу на вживання присвійних займенників і питання до них.

Тут стоїть *мій* стіл.

Чий стіл тут стоїть?

Там лежить *моя* ручка.

Чия ручка лежить там?

Праворуч стоїть *моє* ліжко.

Чие ліжко стоїть праворуч?

Тут сидять *мої* товариші.

Чий товариші сидять тут?

Присвійні займенники. Називний відмінок

Особові займенники	Присвійні займенники			
	Чоловічий рід <i>Чий?</i>	Жіночий рід <i>Чия?</i>	Середній рід <i>Чие?</i>	Множина <i>Чий?</i>
Я	Мій	Моя	Моє	Мої
Ти	Твій	Твоя	Твоє	Твої
Він, воно	Його			
Вона	Її			

Особові займенники	Присвійні займенники			
	Чоловічий рід <i>Чий?</i>	Жіночий рід <i>Чия?</i>	Середній рід <i>Чие?</i>	Множина <i>Чий?</i>
Ми	Наш	Наша	Наше	Наші
Ви	Ваш	Ваша	Ваше	Ваші
Вони	Їхній	Їхня	Їхнє	Їхні

1. Прочитайте словосполучення, напишіть питання до присвійних займенників.

Мій телефон. Моя сумка. Моє фото. Мої документи.

Твій словник. Твоя ручка. Твоє місце. Твої зошити.

Його будинок. Його подруга. Його ліжко. Його батьки.

Її магнітофон. Її сумка. Її люстерко. Її сестри.

Наш університет. Наша група. Наше місто. Наші викладачі.

Ваш гуртожиток. Ваша кімната. Ваше ім'я. Ваші комп'ютери.

Їхній гуртожиток. Їхня їжа. Їхнє кафе. Їхні товариші.

2. Прочитайте речення. Замість крапок напишіть потрібний займенник.

Це брат.

Це подруга.

Чий це стіл. – Це ... стіл.

Чий це телефон? – Це ... телефон.

Чия це книжка? – Це ... книжка.

Чия це кімната? – Це ... кімната.

Чие це ліжко? – Це ... ліжко.

Чие це люстерко? – Це ... люстерко.

Чий це зошити? – Це ... зошити.

Чий це ручки? – Це ... ручки.

3. Напишіть за зразком: Це ... телефон. Це мій олівець.

1) Мій, моя, моє, мої.

Це ... товариш. Це ... їжа. Це ... фото. Це ... брати.

2) Твій, твоя, твоє, твої.

Це ... стіл. Це ... кімната. Це ... прізвище. Це ... словники.

3) Його.

Це ... автобус. Це ... родина. Це ... вікно. Це ... викладачі.

4) Її.

Це ... магазин. Це ... книжка. Це ... ім'я. Це ... зошити.

5) Наш, наша, наше, наші.

Це ... факультет. Це ... аудиторія. Це ... місто. Це ... студенти.

6) Ваш, ваша, ваше, ваші.

Це ... стілець. Це ... шафа. Це ... ліжко. Це ... підручники.

7) Їхній, їхня, їхнє, їхні.

Це ... декан. Це ... бібліотека. Це ... місце. Це ... подруги.

4. Прочитайте речення. Слова в дужках поставте в потрібній формі.

1. Це (мій) країна. 2. Це (твій) столиця. 3. Це (наш) місто. 4. Тут живе (ваш) родина. 5. Це (їхній) гуртожиток. 6. Там живуть (його) товариші. 7. Тут лежали (ваш) підручники. 8. Тут стоїть (її) шафа. 9. Там висіла (мій) сумка. 10. Ліворуч лежали (наш) підручники.

5. Напишіть відповіді на питання.

1. Чий олівець лежить тут? (мій). 2. Чия ручка лежить там? (твій). 3. Чие фото висить праворуч? (їхній). 4. Чиї зошити лежали там? (наш). 5. Чий стілець стоїть праворуч? (його). 6. Чиї документи лежали там? (ваш). 7. Чия родина жила тут? (її). 8. Чия сестра працювала тут? (їхній).

! Зверніть увагу на відповіді 1) *так* (ствердження) й 2) *ні* (заперечення).

Це Ваш словник?

1) – Так, це *мій* словник.

2) – Ні, це *не мій* словник.

6. Прочитайте діалоги. Запитайте за цим зразком Ваших товаришів.

Це Ваш стіл?	1) – Так, це мій стіл.
	2) – Ні, це не мій стіл.
Це Ваша кімната?	1) – Так, це моя кімната.
	2) – Ні, це не моя кімната.
Це Ваше ліжко?	1) – Так, це моє ліжко.
	2) – Ні, це не моє ліжко.
Це твій словник?	1) – Так, це мій словник.
	2) – Ні, це не мій словник.
Це твоя ручка?	1) – Так, це моя ручка.
	2) – Ні, це не моя ручка.
Це твоє місце?	1) – Так, це моє місце.
	2) – Ні, це не моє місце.
Це твої зошити?	1) – Так, це мої зошити.
	2) – Ні, це не мої зошити.

7. Напишіть відповіді-ствердження й відповіді-заперечення.

1. Це його будинок? 2. Це його подруга? 3. Це його фото? 4. Це його батьки? 5. Це її сумка?
6. Це її гроші? 7. Це наш університет? 8. Це ваша група? 9. Це їхні квитки? 10. Це ваш гуртожиток?
11. Це Ваше місце? 12. Це ваші товариші?

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання присвійних займенників. Запитайте за таким зразком своїх товаришів.

- Де *моя* ручка? – Ось вона.
Де *мій* олівець? – Ось він.
Де *моє* місце? – Ось воно.
Де *мої* зошити? – Ось вони.

8. Прочитайте діалоги. Зверніть увагу на короткі відповіді.

1) – Це Ваше місце?	4) – Це його телефон?	7) – Чия сумка висить там?
– Так, моє.	– Так, його.	– Моя.
2) – Це твій підручник?	5) – Там сидить їхній викладач?	8) – Чий паспорт лежить тут?
– Так, мій.	– Ні, не їхній, а наш.	– Його.
3) – Це твоя ручка?	6) – Тут лежать ваші документи?	9) – Чиї друзі стоять там?
– Ні, не моя. Це її ручка.	– Так, наші.	– Її.

Указівка на особу або предмет.

Вказівні займенники

Указати на предмет або особу, виділити певний предмет з інших однорідних можна за допомогою вказівних займенників. Вони відповідають на питання *який? яка? яке? які?*, узгоджуються з іменниками в роді, числі, відмінку.

Прочитайте речення, зверніть увагу на вживання вказівних займенників і питання до них.

<i>Цей</i> підручник лежить тут.	– <i>Який</i> підручник лежить тут?
<i>Той</i> підручник лежить там.	– <i>Який</i> підручник лежить там?
<i>Ця</i> подруга сидить праворуч.	– <i>Яка</i> подруга сидить праворуч?
<i>Та</i> подруга сидить ліворуч.	– <i>Яка</i> подруга сидить ліворуч?

Це ліжко стоїть праворуч. – Яке ліжко стоїть праворуч?
 Те ліжко стоїть ліворуч. – Яке ліжко стоїть ліворуч?
 Ці журнали лежать тут. – Які журнали лежать тут?
 Ті журнали лежать там. – Які журнали лежать там?

Називний відмінок вказівних займенників

Чоловічий рід який?	Жіночий рід яка?	Середній рід яке?	Множина які?
Цей Той	Ця Та	Це Те	Ці Ті

9. Додайте вказівні займенники за зразком: ...ручка. Ця ручка, та ручка.

...банк, ...метро, ...товариші, ...будинки, ...кімната, ...викладач, ...країна, ...музей,
...стілці, ...шафа, ...вікно, ...лампа, ...телефон, ...ліжко, ...магазин, ...телевізор, ...книжка,
...підручник.

10. Напишіть відповідні вказівні займенники *цей, той* за зразком. ...ручка *лежить тут*. ...ручка *лежить там*. – Ця ручка *лежить тут*. Та ручка *лежить там*.

1. Студент читає. Студент пише. 2. Брат працює. Брат відпочиває. 3. Сумка лежить. Сумка висить. 4. Подруга варила. Подруга їла. 5. Товариш живе тут. Товариш живе там. 6. Викладач запитує. Викладач відповідає. 7. Книжка лежить праворуч. Книжка лежить ліворуч. 8. Студентка говорить. Студентка слухає. 9. Чоловік стоїть. Чоловік сидить. 10. Квіти стоять праворуч. Квіти стоять ліворуч.

11. Напишіть питання до виділених слів.

1. Цей студент сидить тут. 2. Ті документи лежать там. 3. Ця подруга обідала тут. 4. Той товариш жив там. 5. Це ліжко стоїть праворуч. 6. Та сестра працює там. 7. Те люстерко висить ліворуч. 8. Ця родина відпочиває тут. 9. Та ручка лежить там. 10. Ті телефони лежать тут.

12. Напишіть відповіді на питання, використовуючи вказівні займенники *цей, той* у відповідній формі.

1. Яка книжка лежить праворуч? 2. Який олівець лежить ліворуч? 3. Яке оголошення нове? 4. Які підручники лежать тут? 5. Який викладач запитував? 6. Яка студентка відповідала? 7. Який секретар слухав? 8. Який перекладач читав? 9. Які комп'ютери не працювали вчора? 10. Які документи лежать там?

! **Зверніть увагу:** у питаннях *Хто це? Що це?* і у відповідях на ці питання вживається займенник **ЦЕ**, що вказує на будь-яку особу або предмет. У цих питаннях і відповідях він не змінюється.

Порівняйте!

Хто це?	Який? Яка? Яке? Які?
Це студент.	Цей студент пише.
Це студентка.	Ця студентка читає.
Це студенти.	Ці студенти повторюють.
Що це?	Який? Яка? Яке? Які?
Це підручник.	Цей підручник лежить тут.
Це мапа.	Ця мапа висить праворуч.
Це фото.	Це фото лежить ліворуч.
Це комп'ютери.	Ці комп'ютери стоять там.

1. Цей студент пише, а ... студент читає. 2. Ця сестра працює, а ... сестра відпочиває. 3. Ця шафа стоїть праворуч, а ... ліворуч. 4. Цей товариш запитусь, а ... товариш відповідає. 5. Цей викладач говорить, а ... викладач слухає. 6. Ці комп'ютери старі, а ... комп'ютери нові. 7. Ця кімната велика, а ... кімната мала. 8. Ці студенти іноземні, а ... студенти українські.

↑ — — — — — — — — — — ↑
 — Це завдання складне? — Це завдання **складне**?
 — Так, це. — Так, **складне**. (Ні, нескладне.)

1) – Цей підручник новий?
– Ні, не цей, а той.

2) – Це місто велике?
– Так, це.

3) – Ця тема складна?
– Ні, не ця, а та.

4) – Ці комп'ютери нові?
– Так, нові.

Майбутній час дієслова

Сьогодні я читаю.	Завтра я читатиму.	– Що ти робитимеш завтра?
		– Що Ви робитимете завтра?
Сьогодні ти читаєш.	Завтра ти читатимеш.	– Що ти робитимеш завтра?
Сьогодні він (вона) читає.	Завтра він читатиме.	– Що він (вона) робитиме завтра?
Сьогодні ми читаємо.	Завтра ми читатимемо.	– Що ви робитимете завтра? *
Сьогодні ви читаєте.	Завтра ви читатимете.	– Що ви робитимете завтра?
Сьогодні вони читають.	Завтра вони читатимуть.	– Що вони робитимуть завтра?

Я	<u>працюватиму</u>	Ми	<u>працюватимемо</u>
Ти	<u>працюватимеш</u>	Ви	<u>працюватимете</u>
Він (вона, воно)	<u>працюватиме</u>	Вони	<u>працюватимуть</u>

Я	Що я робитиму?	Ми	Що ми робитимемо?
Ти	Що ти робитимеш?	Ви	Що ви робитимете?
Він (вона, воно)	Що він (вона, воно) робитиме?	Вони	Що вони робитимуть?

15. Утворіть просту форму майбутнього часу від дієслів.

Жити, лежати, писати, слухати, знати, запитувати, відповідати, повторювати, відпочивати, готувати, снідати, обідати, вечеряти, їсти.

16. Прочитайте, напишіть і перекладіть нові слова.

Завтра, спочатку, потім, можливо, пояснювати, перекладати.

17. а) Прочитайте дієвідмінювання дієслів *пояснювати, перекладати*.

б) Складіть речення з ними.

18. Напишіть речення в майбутньому часі, використайте слова *завтра, теж*.

1. Сьогодні ми пишемо. 2. Сьогодні він читає. 3. Сьогодні вона пише. 4. Сьогодні іноземний студент перекладає. 5. Сьогодні моя сестра готує. 6. Сьогодні цей магазин працює. 7. Сьогодні ми навчаємося. 8. Сьогодні викладач пояснює. 9. Сьогодні студенти відповідають. 10. Сьогодні Ахмед сидить ліворуч.

19. Прочитайте речення, зверніть увагу на використання слів *спочатку, потім, можливо*.

1. Спочатку ми слухатимемо, потім ми повторюватимемо. 2. Спочатку він читатиме, потім він, можливо, писатиме. 3. Спочатку студентка слухатиме, потім вона запитуватиме. 4. Спочатку викладач пояснюватиме, потім він, можливо, запитуватиме. 5. Спочатку подружки готуватимуть, потім вони вечерятимуть. 6. Спочатку товариш житиме тут, потім він житиме там. 7. Спочатку батьки працюватимуть, потім вони відпочиватимуть. 8. Спочатку ти писатимеш, потім ти перекладатимеш. 9. Спочатку Марія відповідатиме, потім вона, можливо, читатиме. 10. Спочатку секретар говоритиме, потім перекладач говоритиме.

20. а) Напишіть відповіді на питання.

1. Що Ви робитимете завтра? 2. Що ти робитимеш уранці? 3. Що він робитиме вдень? 4. Що вона робитиме ввечері? 5. Що вони робитимуть завтра? 6. Що ми робитимемо зараз? 7. Що ми робитимемо потім? 8. Що студент робитиме завтра? 9. Що студентка робитиме завтра? 10. Що секретар робитиме потім?

б) Прочитайте відповіді.

21. Прочитайте речення, зверніть увагу на просту й складну форми майбутнього часу дієслова *читати*, а також на питання до них.

Завтра я буду читати (= читатиму).

– Що ти будеш робити (= робитимеш) завтра?

– Що Ви будете робити (= робитимете) завтра?

Завтра ти будеш читати (= читатимеш).

– Що ти будеш робити (= робитимеш) завтра?

Завтра він буде читати (= читатиме).

– Що він буде робити (= робитиме) завтра?

Завтра ми будемо читати (= читатимемо).

– Що ви будете робити (= робитимете) завтра?

Завтра ви будете читати (= читатимете).

– Що ви будете робити (= робитимете) завтра?

Завтра вони будуть читати (= читатимуть).

– Що вони будуть робити (= робитимуть) завтра?

Складна форма майбутнього часу дієслова

Однина		Множина	
Я	<u>буду працювати</u>	Ми	<u>будемо працювати</u>
Ти	<u>будеш працювати</u>	Ви	<u>будете працювати</u>
Він (вона, воно)	<u>буде працювати</u>	Вони	<u>будуть працювати</u>

Я	буду + інфінітив	Ми	будемо + інфінітив
Ти	будеш + інфінітив	Ви	будете + інфінітив
Він, вона, воно	буде + інфінітив	Вони	будуть + інфінітив

! Зверніть увагу на питання до складної форми майбутнього часу дієслів.

Однина		Множина	
Я	Що я буду робити?	Ми	Що ми будемо робити?
Ти	Що ти будеш робити?	Ви	Що ви будете робити?
Він	Що він(вона, воно)буде робити?	Вони	Що вони будуть

22. Утворіть складну форму майбутнього часу від поданих дієслів.

Снідати, обідати, вечеряти, їсти, знати, жити, лежати, писати, слухати, запитувати, відповідати, повторювати, вивчати, відпочивати, готувати, перекладати, пояснювати.

23. Напишіть речення в майбутньому часі за зразком: Зараз ми вивчаємо дієслово. Потім ми будемо вивчати речення.

1. Сьогодні вона пише. 2. Зараз ця таблиця висить тут. 3. Зараз ми пишемо. 4. Сьогодні іноземний студент перекладає. 5. Сьогодні моя сестра готує. 6. Сьогодні цей магазин працює. 7. Сьогодні він читає. 8. Сьогодні стілець стоїть ліворуч. 9. Зараз нове оголошення висить праворуч. 10. Сьогодні ми відпочиваємо тут.

24. Напишіть речення, замініть дієслова за зразком: Спочатку перекладач перекладатиме, потім він писатиме. Спочатку перекладач буде перекладати, потім він буде писати.

1. Спочатку ми слухатимемо, потім ми повторюватимемо. 2. Спочатку він читатиме, потім він писатиме. 3. Спочатку студентка слухатиме, потім вона запитуватиме. 4. Спочатку викладач пояснюватиме, потім він запитуватиме. 5. Спочатку подружки готуватимуть, потім вони вечерятимуть. 6. Спочатку товариш житиме тут, потім він житиме там. 7. Спочатку батьки працюватимуть, потім вони відпочиватимуть. 8. Спочатку ти писатимеш, потім ти перекладатимеш. 9. Спочатку Марія відповідатиме, потім вона читатиме. 10. Спочатку секретар говоритиме, потім перекладач говоритиме.

25. Дайте відповіді на питання. Використайте дієслова в дужках.

1. Що Ви будете робити завтра? (читати). 2. Що він робитиме завтра? (перекладати). 3. Що ти будеш робити завтра? (відпочивати). 4. Що вона буде робити потім? (готувати). 5. Що ви робитимете потім? (писати). 6. Що ми будемо робити потім? (вечеряти). 7. Що вони будуть робити завтра? (пояснювати). 8. Що ти робитимеш завтра? (працювати).

26. а) Прочитайте діалоги.

1) – Що Ви зараз робитимете?

– Зараз я обідатиму.

2) – Що ти будеш робити сьогодні вдень?

– Я буду працювати.

3) – Що вони будуть робити завтра ввечері?

– Вони, можливо, будуть відпочивати.

4) – Що викладач робитиме зараз?

– Зараз, можливо, він пояснюватиме.

– А що будуть робити студенти?

– Вони слухатимуть і писатимуть.

5) – Що Марія буде робити зараз?

– Зараз вона буде готувати.

– А потім?

– А потім вона вечерятиме.

б) Складіть діалоги за зразком.

30. Прочитайте діалоги.

1) – Який це автобус?
– Це 20 автобус.	3) – Яке це завдання?
– Це 11 завдання.	5) – Яка це вправа?
– Це 12 вправа.
2) – Яка це група?
– Це 19 група.	4) – Яка це сторінка?
– Це 13 сторінка.	6) – Яка це аудиторія?
– Це 14 аудиторія.

Текст «Наш гуртожиток»

1. Прочитайте, перекладіть і запишіть нові слова.

Поверх, коридор, кухня, умивальник, ковдра, подушка, посуд, зручний, затишний, чистий, високий, широкий, поруч.

2. Утворіть форму майбутнього часу дієслів.

Робити, читати, писати, повторювати, перекладати, готувати, варити, їсти.

3. Прочитайте словосполучення у множині.

Харківський університет, підготовчий факультет, велика аудиторія, новий комп'ютер, зручне місце, великий гуртожиток, затишна кімната, чиста дошка, висока шафа, широкий коридор.

4. Замість крапок напишіть потрібні присвійні займенники.

Тут сиджу я. Тут ... місце, ... підручник, ... ручка, ... олівці.

Це моя подруга. Тут ... люстерко, ... телефон, ... зошити.

Це мій брат. Тут ... сумка, ... телефон, ... книжки.

Це мої товариші. Тут ... батьки, ... кімната, ... комп'ютер.

5. Напишіть питання до виділених слів.

1. Ось велика кімната. 2. Праворуч стоїть зручне ліжко. 3. Ліворуч стоїть новий стіл. 4. Тут лежить український словник. 5. Там лежать сині ручки, олівці. 6. Угорі висить мала лампа. 7. Прямо стоять гарні квіти. 8. Тут стоїть висока шафа.

6. Напишіть питання до виділених слів.

1. Тут стоятиме мій стіл. 2. Там буде лежати твій підручник. 3. Праворуч висітиме наша мапа. 4. Прямо будуть стояти наші подруги. 5. Наш товариш слухатиме. 6. Ваш друг буде відповідати. 7. Їхні брати працюватимуть. 8. Її сестри будуть готувати. 9. Його мама відпочиватиме. 10. Наш перекладач буде писати.

7. Прочитайте текст.

Наш гуртожиток

Ви знаєте, який це гуртожиток? Це наш новий гуртожиток. Ви знаєте, які студенти живуть тут? Тут живуть іноземні студенти.

Ось перший поверх. Тут широкий коридор, великі кімнати, зручна кухня. Там є зручний умивальник. Ліворуч їдальня. Там ми обідаємо.

Це другий поверх. Праворуч кімната № 19. Ви знаєте, чия це кімната? Це наша кімната. Ліворуч стоїть зручне ліжко. Там лежить подушка, ковдра. Праворуч стоїть новий стіл. Там лежить український словник, синя ручка, олівець, робочі зошити. Поруч стоять стільці. Там висить моя сумка. Ліворуч стоїть висока шафа. Прямо велике вікно. Там стоять гарні квіти.

Це мій товариш Чен. Поряд його кімната. Це моя подруга Марія. Її кімната там.

Це наша велика зручна кухня. Ми варимо, їмо тут.

Чен запитує: – Що ви робитимете завтра?

Я відповідаю: – Я читатиму, Ван писатиме, Марія повторюватиме.

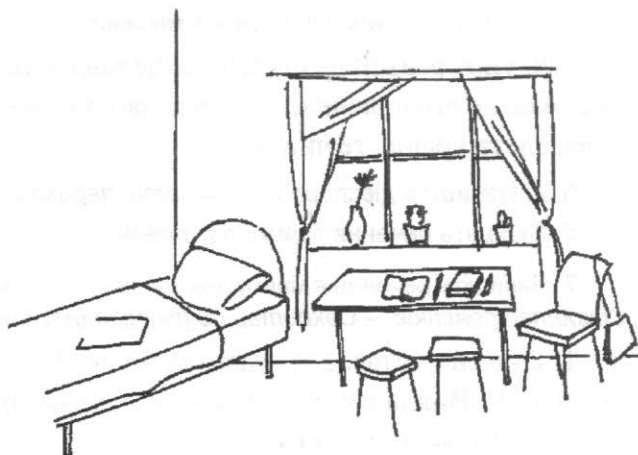
Чия запитує: – Хто буде перекладати?
 Ван відповідає: – Ми будемо перекладати.
 Чия запитує: – Хто варитиме?
 Марія відповідає: – Я варитиму.
 Чия запитує: – Ви будете їсти разом?
 Я відповідаю: – Так, ми будемо їсти

разом.

8. Дайте відповіді на питання за текстом.

1. Чий новий гуртожиток? 2. Хто живе тут?
3. Який це поверх? 4. Що тут є? 5. Який тут коридор? 6. Які тут кімнати? 7. Яка тут кухня?
8. Який тут умивальник? 9. Чия кімната № 19?
10. Яке ліжко стоїть ліворуч? 11. Який стіл стоїть праворуч? 12. Який словник лежить там?
13. Яка ручка лежить там? 14. Чия сумка висить там? 15. Яке вікно там? 16. Які квіти там стоять?
17. Чий товариш Ван? 18. Чия подруга Марія? 19. Що Ви робитимете завтра? 20. Що буде робити завтра Ван? 21. Що робитиме завтра Марія?

9. Перекажіть текст.

Самостійна робота

1. Додайте присвійний займенник *мій, твій, його, її, наш, ваш, їхній* у відповідній формі до іменника.

Університет, деканат, факультет, аудиторія, стіл, книжка, завдання, викладач, батько, мати, будинок, кімната, ліжко, товариші, подруга, стілець, шафа, віза, диск, підручники, олівець, гумка, шпирка, гуртожиток, комп'ютери, люстерко, фото, місце, дівчина, хлопець.

2. Напишіть відповіді на питання.

1. Чий підручник лежить тут? 2. Чия книжка лежить там? 3. Чия сумка висить праворуч?
4. Чия сумка висить ліворуч? 5. Чий олівець лежав тут? 6. Чия ручка лежала тут? 7. Чиї зошити лежали там? 8. Чий викладач стоїть там? 9. Чиї журнали лежали тут? 10. Чий стілець стоїть прямо?

3. Напишіть питання до відповіді за таким зразком: *Мій стіл. Моя кімната. Моє ліжко. Мої зошити.*

Чий стіл стоїть тут? – Мій стіл.

Чия кімната ліворуч? – Моя кімната.

Чие ліжко стоїть праворуч? – Моє ліжко.

Чиї зошити лежать там? – Мої зошити.

Твій словник. Твоя ручка. Твоє місце. Твої підручники.

Його будинок. Його подруга. Його фото. Його батьки.

Її олівець. Її сумка. Її люстерко. Її документи.

Наш університет. Наша група. Наше місто. Наші викладачі.

Ваш гуртожиток. Ваша шафа. Ваше питання. Ваші товариші.

Їхній телевізор. Їхня країна. Їхнє село. Їхні кабінети.

4. Напишіть відповідні вказівні займенники *цей, той*.

1. Словник лежить тут. 2. Книжка лежала там. 3. Великий стіл стоїть праворуч. 4. Мала аудиторія ліворуч. 5. Іноземний студент запитуватиме. 6. Викладач відповідатиме. 7. Секретар працює сьогодні. 8. Секретар працював учора. 9. Перекладач працюватиме завтра. 10. Їдальня праворуч.

5. Напишіть словосполучення в множині.

Цей університет, ця студентка, це завдання, той літак, та аудиторія, те речення, цей кабінет, ця сумка, це оголошення, той викладач, та кімната, те місто, цей потяг, ця каса, це питання, той телефон, та країна, те число.

6. а) Напишіть дієслова *пояснювати*, *перекладати* у формі минулого й майбутнього часу.

б) Складіть речення з цими дієсловами.

7. Напишіть речення в майбутньому часі, використавши просту і складну форми дієслова, за зразком:
Секретар пояснює. – Секретар пояснюватиме. Секретар буде пояснювати.

1. Студент читає. 2. Студентка пише. 3. Студенти слухають. 4. Ахмед повторює. 5. Марія запитує. 6. Викладач відповідає. 7. Батьки працюють. 8. Брат відпочиває. 9. Сестра готує. 10. Перекладач перекладає.

8. Напишіть відповіді на питання.

1. Що Ви робили вчора? (читати) 2. Що Ви робитимете завтра? (повторювати) 3. Що ваш товариш робив уранці? (снідати) 4. Що ваш товариш буде робити ввечері? (вечеряти) 5. Що ваша подруга робила вдень? (писати) 6. Що ваша подруга робитиме ввечері? (відпочивати) 7. Що вони робили вчора? (слухати) 8. Що вони будуть робити завтра? (запитувати) 9. Що викладач робив учора? (працювати) 10. Що викладач робитиме завтра? (відпочивати).

9. Закінчіть речення, напишіть за зразком: *Зараз я читаю, потім я теж читатиму (буду читати).*

1. Зараз я пишу, потім я теж ... 2. Зараз ти слухаєш, потім ти теж ... 3. Зараз він повторює, потім він теж ... 4. Зараз вона говорить, потім вона теж ... 5. Зараз вони працюють, потім вони теж ... 6. Зараз студент перекладає, потім він теж ... 7. Зараз подруга готує, потім вона теж ... 8. Зараз товариші відпочивають, потім вони теж

10. Складіть і запишіть словосполучення (прикметник + іменник).

Прикметники: великий, малий, синій, іноземний, український, новий, старий, складний, гарний, робочий, Харківський, національний, підготовчий.

Іменники: факультет, університет, банк, день, студенти, тема, людина, будинок, мова, паспорт, ручка, крейда, аудиторії.

11. Додайте вказівні займенники за зразком: *...ручка. Ця ручка, та ручка.*

...словник, ...зошит, ...квиток, ...літера, ...слово, ...речення, ...місто, ...брати, ...університет, ...деканат, ...факультет, ...аудиторії, ...сестра, ...викладач, ...чоловік, ...подруга, ...жінка, ...дитина, ...людина, ...студент, ...літак, ...мапа, ...оголошення.

12. а) Прочитайте діалоги.

1) – Ви знаєте, який це гуртожиток?

– Так, це п'ятий гуртожиток.

2) – Ви знаєте, яка це кімната?

– Так, це двадцята кімната.

3) – Ви знаєте, чиї це кімнати?

– Так, це наші кімнати.

4) – Ви знаєте, які студенти живуть тут?

– Так, іноземні студенти.

5) – Ти знаєш, чиї підручники лежать там?

– Ні, не знаю. Можливо, їхні.

6) – Ти знаєш, що робитимуть друзі завтра?

– Ні, не знаю. Можливо, вони працюватимуть.

б) Складіть діалоги за зразком.

Ви вже знаєте!

1. Як з'ясувати належність особи або предмета певній особі.

– Чий це стіл? – Це мій стіл.

2. Як вказати на особу або предмет.

– Який комп'ютер новий?

– Цей.

– Яка аудиторія ваша?

– Та.

3. Як запитати й відповісти про дію в майбутньому.

– Що ти робитимеш (= будеш робити) увечері?

– Я відпочиватиму.

4. Як рахувати від 11 до 20.

5. Як схарактеризувати предмет за номером.

– Який це будинок?

– Це будинок № 20. = Це двадцятий будинок.

6. Як дізнатися про поінформованість особи.

1) – Ви знаєте, чий це телефон?

– Так, знаю. Це її телефон.

2) – Ти знаєш, який словник гарний?

– Так, знаю. Той.

3) – Ви знаєте, що вона робитиме (= буде робити) завтра?

– Так, знаю. Вона перекладатиме (= буде перекладати).

7. Як висловити ймовірність дії.

– Вони відпочиватимуть завтра?

– Не знаю. Можливо, відпочиватимуть.

8. Як описати гуртожиток, кімнату і свої майбутні дії.